

ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ

ВІДДІЛ ОСВІТИ ЗАБОЛОТЦІВСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ

Звіт

про результати дослідження якості освітнього середовища

як виховного простору

Ясенівського ЗЗСО І-ІІІ ступенів з дошкільним підрозділом

Укладачі:

Шевців В.Ф., заступник директора з НВР

Долинюк Л.В., заступник директора з ВР

Булишин О.В., практичний психолог

Зміст

Вступ	3
Розділ 1. Стислий опис методики дослідження	6
Розділ 2. Аналіз результатів дослідження	9
2.1. Безпечне освітнє середовище	9
2.2. Виховний простір сповнений довіри	13
2.3. Демократичний виховний простір	17
2.4. Патріотичний виховний простір	20
2.5. Культуротворчий виховний простір	23
2.6. Відкритий виховний простір	26
Висновки	29
Рекомендації	31

Вступ

На виконання наказу Департаменту освіти і науки Львівської обласної військової адміністрації №02-01/01/42(п.3.2) від 07.02.2025 р. «Про оцінювання якості освітнього середовища закладів загальної середньої освіти Львівської області», наказу директора Ясенівського закладу загальної середньої освіти I-III ступенів з дошкільним підрозділом від 17.03.2025 року №21/о у закладі освіти проведено дослідження якості освітнього середовища.

Мета дослідження - оцінювання якості освітнього середовища ЗЗСО на придатність для виховання.

Виховний простір — це простір соціальних, культурних, життєвих виборів особистості, котра самореалізується. Це не тільки середовище, а й духовний простір учня і педагога, це простір культури, що впливає на розвиток особистості. У ньому має бути представлений весь спектр цінностей, розвиток яких залежить від того наскільки якісним є освітнє середовище: безпечне, відкрите, демократичне, насичене патріотизмом, зорієнтоване на культуротворення, сповнене довіри.

Основними вимогами до створення виховного простору є безпечне освітнє середовище та психологізація як здатність враховувати у комплексі всі зовнішні й внутрішні впливи на дитину й одночасно творити духовно-творче розвивальне середовище; відкритість до соціуму, діяти у співпраці з сім'єю, громадськістю; залучати дітей до розв'язання суспільно значущих і особистісних життєвих проблем; формувати досвід громадянської поведінки; розвиток творчого потенціалу всіх суб'єктів навчально-виховного процесу; життєтворчість як здатність забезпечити дитині можливість облаштувати власне життя, творити колективні та міжособистісні взаємини; педагогічна культура вчителів і вихователів, невіддільними особливостями якої є людяність, інтелігентність, толерантність, розуміння, здатність до взаємодії; педагогічний захист й підтримка дітей у розв'язанні їхніх життєвих проблем та в індивідуальному

саморозвитку, забезпечення їхньої особистісної недоторканності та безпеки; самореалізація людини в особистісній, професійній та соціальній сферах її життєдіяльності.

Демократичні відносини у шкільній спільноті створюють кожному учневі можливість для самоствердження та забезпечують безперешкодні умови для вияву активності й самореалізації, а опора на національні традиції та відкритість дає змогу вихованцям сформувати свою ідентичність. Ключова вимога до виховного простору – гармонійність, яка забезпечується тільки при умові єдності різних педагогічних впливів на свідомість, почуття й поведінку учнів в освітньому процесі. Тому виховники повинні виступати у цьому просторі водночас як індивідуальності, кожен з яких – неповторний зразок соціально зрілої особи та член колективу, які свідомо і злагоджено реалізують цілі виховання.

Завдання дослідження якості освітнього середовища у ЗО:

- оцінити відповідність освітнього середовища ЗЗСО характеристикам, визначеним Стратегією розвитку освіти Львівщини до 2027 року, а саме: безпечне, сповнене довіри, демократичне, патріотичне, культуротворче (розвивальне, спроможне мотивувати пізнавальну діяльність), відкрите (інклюзивне);
- окреслення кола потреб закладу, де проводиться е-анкетування, та визначення напрямів його співпраці з іншими соціальними інститутами у справі виховання;
- стимулювання росту професійної компетентності педагогічних працівників як виховників;
- отримання об'єктивної інформації про адекватність результатів виховання ресурсам, що вкладаються в організацію виховної роботи.

За результатами дослідження можна отримати відповідь на орієнтовні ключові питання оцінювання якості освітнього середовища як виховного

простору:

1. У якій мірі освітнє середовище ЗЗСО забезпечує учасників освітнього процесу від заподіяння фізичної, майнової та/або моральної шкоди (*безпечний виховний простір*)?
2. Наскільки педагоги, батьки та учні співпрацюють і довіряють одне одному (*виховний простір сповнений довіри*)?
3. Чи відповідають взаємовідносини між учасниками освітнього процесу принципам демократії та вимогам чинного освітнього законодавства до управління ЗЗСО (*демократичний виховний простір*)?
4. У якій мірі учні ЗНЗ залучені до виховних справ (позакласної роботи) та громадської діяльності: волонтерства, членства у формальних і неформальних дитячих об'єднаннях тощо (*виховний простір патріотичний та культуротворчий*)?
5. Наскільки спільноти ЗЗСО відкриті для партнерства (*відкритий виховний простір*)?

Звіт дослідження є корисним для педагогічного колективу закладу освіти, батьків та вихованців.

Врахування результатів дослідження якості освітнього середовища допоможе в організації превентивної роботи в школі, плануванні виховних справ згідно з очікуванням спільноти, організації взаємодії між усіма учасниками освітнього процесу.

Розділ 1. Стислий опис методики дослідження

Моніторингове дослідження якості освітнього середовища Ясенівського закладу загальної середньої освіти I-III ступенів з дошкільним підрозділом відбулось 8 квітня 2025 року у кабінеті інформатики під керівництвом заступника директора з НВР Шевціва В.Ф. за присутності заступника директора з виховної роботи Долинюк Л.В., практичного психолога Булишин О.В., та вчителя інформатики Реп'янської Л.С.

Респондентами анкетування були учні 4-го, 8-го і 10-го класів, педагоги та батьки (опікуни) цих дітей.

Графік проведення анкетування для учнів:

Час	Клас	Місце проведення
2 урок (9.50)	4	Кабінет інформатики
3 урок (10.55)	8	Кабінет інформатики
4 урок (12.00)	10	Кабінет інформатики

Попередньо практичний психолог Булишин О.В. продемонструвала дітям відео, розміщене на порталі «Оцінювання якості освітнього середовища ЗЗСО», та провела з ними бесіду про призначення та специфіку анкетування. Під час анкетування були присутні класні керівники, завданням яких було унеможливити або мінімізувати стрес учнів – учасників опитування.

Шевців В.Ф. розповів учням, для чого проводиться дослідження та як слід виконувати анкету, наголосив, що анкетування анонімне і обрані учнями відповіді не будуть доведені до відома учителів та батьків.

Після вступного роз'яснення вчитель інформатики Реп'янська Л.С. повідомила логін і пароль, що дозволило учням увійти в програму та розпочати анкетування.

Анкетування педагогічних працівників відбулося на педраді (після уроків). Учасниками опитування були дирекція, учителі початкової школи, помічники учителів, учителі-предметники та практичний психолог і бібліотекар.

Анкетування батьків (опікунів) учнів 4-го, 8-го та 10-го класів відбулося у той самий день, що й анкетування учнів та педагогів (8 квітня 2025 року). Батьки самі обирали час для виконання анкети. Про проведення анкетування та його організацію класні керівники учнів 4-го, 8-го та 10-го класів повідомили батьків напередодні і поінформували їх, що анкетування анонімне і обрані респондентами відповіді не будуть доведені до відома вчителів і дирекції. Класні керівники також роз'яснили респондентам, як слід виконувати анкету. Покликання, логін і пароль для входу в програму батьки (опікуни) учнів отримали в день проведення анкетування у ЗЗСО, вранці о 9.00. Доступ до анкет був для батьків відкритий до 24 год.

Анкетування учнів тривало впродовж 45 хв., а учителів і батьків — 60 хв.

Дослідженням було охоплено 20 учителів, 13 учнів – 4-го класу, 14 учнів 8-го класу, 17 учнів – 10-го класу та 27 батьків учнів.

Серед респондентів-учнів добре навчаються: 9 четверокласників (64,29%), 7 восьмикласників (50%), 14 десятикласників (82,35%).

Щодо вчителів, то участь у дослідженні взяли 6 учителів початкових класів, 5 учителів математики або/і природничих дисциплін, інформатики і технологій, 8 учителів гуманітарних дисциплін (мови, літератури, історії, мистецтв) та фізичної культури, 9 педагогічних працівників, які безпосередньо відповідають за виховання в масштабі закладу (вчитель фізичної культури, педагог-організатор, шкільний психолог, соціальний педагог, заступник директора, який/яка відповідає за організацію виховання, директор).

Загалом анкетування пройшли 28 педагогів (4 чоловіків і 24 жінки), серед них спеціалістів/інтернів – 4, учителів II та I категорій – 6, учителів вищої категорії – 18.

Працівників з педагогічним стажем до 10 років – 3, від 11 до 20 років – 7, працівників з педагогічним стажем понад 20 років – 18.

З 29-ти батьків 4-го, 8-го та 10-го класів переважали жінки (28); з них віком до 35 років – 5 осіб, від 36 до 45 років – 20 осіб; 46 і більше років – 4 осіб; з вищою освітою – 7, середньою або середньою спеціальною (не педагогічною) – 19, педагогічну освіту мають 3 особи.

В процесі проведення дослідження не виявлено порушень, тому негативних впливів на результати досліджень не було. Строге дотримання процедури проведення моніторингу, зміст анкет та характеристики респондентів дають підстави визнати отримані дані правдивими.

Розділ 2. Аналіз результатів дослідження

2.1. Безпечне освітнє середовище

Якість освітнього середовища насамперед залежить від комфортного перебування учасників освітнього процесу у приміщеннях школи, відчуття позитивної перспективи, відсутності булінгу, наявності педагогічного захисту і підтримки дітей у розв'язанні їхніх життєвих проблем.

Аналізуючи відповіді респондентів на ключові питання, які вказують на безпечність освітнього простору можна зробити висновок, що у нашому закладі освіти сформований безпечний освітній простір. На це вказали 100% чотирикласників, 17,65% десятикласників, 35,71% вчителів і 58,06% батьків.

* Чи подобається вам відвідувати школу?

Здобувачі освіти відвідують школу тому що їм цікаво все, що відбувається у школі (4 клас — 100%, 8 клас — 64,29% 10 клас — 64,71%).

Подобається вчитися 100% учнів 4 класу, 14% учнів 8 класу та 29,41% учнів 10 класу.

Про те, що їм подобається проводити час зі шкільними друзями повідомляють зокрема учні 4 класу – 100%, 8 класу – 100%, 10 класу – 58,82%.

Переважна більшість батьків також стверджує, що їхня дитина здебільшого охоче ходить до школи (77,42%). Це означає, що учням комфортно в школі, їм хочеться кожен день переступати поріг навчального закладу, та свідчить про сприятливу атмосферу в класних колективах та ЗО. Саме від цього і залежить якість освіти, виховання та психологічного здоров'я, дитини.

На думку вчителів, невинуваті пропуски уроків трапляються досить рідко (67,86%). Батьки теж погоджуються, що учні рідко пропускають уроки без поважної причини (51,85%).

* Чи смакувала вам гаряча їжа, спожита у шкільній їдальні?

Здобувачі освіти відзначають, що у школі добре готують, їжа завжди підігріта і смачна. Так вважають 100 % учнів 4 класу, 64,29 % учнів 8 класу, 52,94% учнів 10 класу та 96,77% батьків

. Більшість старшокласників харчуються в шкільній їдальні: 81,43% учнів 8 класу та 64,71% учнів 10 класу.

Своєю чергою майже всі педагоги (92,86%) вважають, що їжа у шкільній їдальні завжди відповідає вимогам здорового харчування.

* У яких умовах ти перебував у школі минулого навчального року?

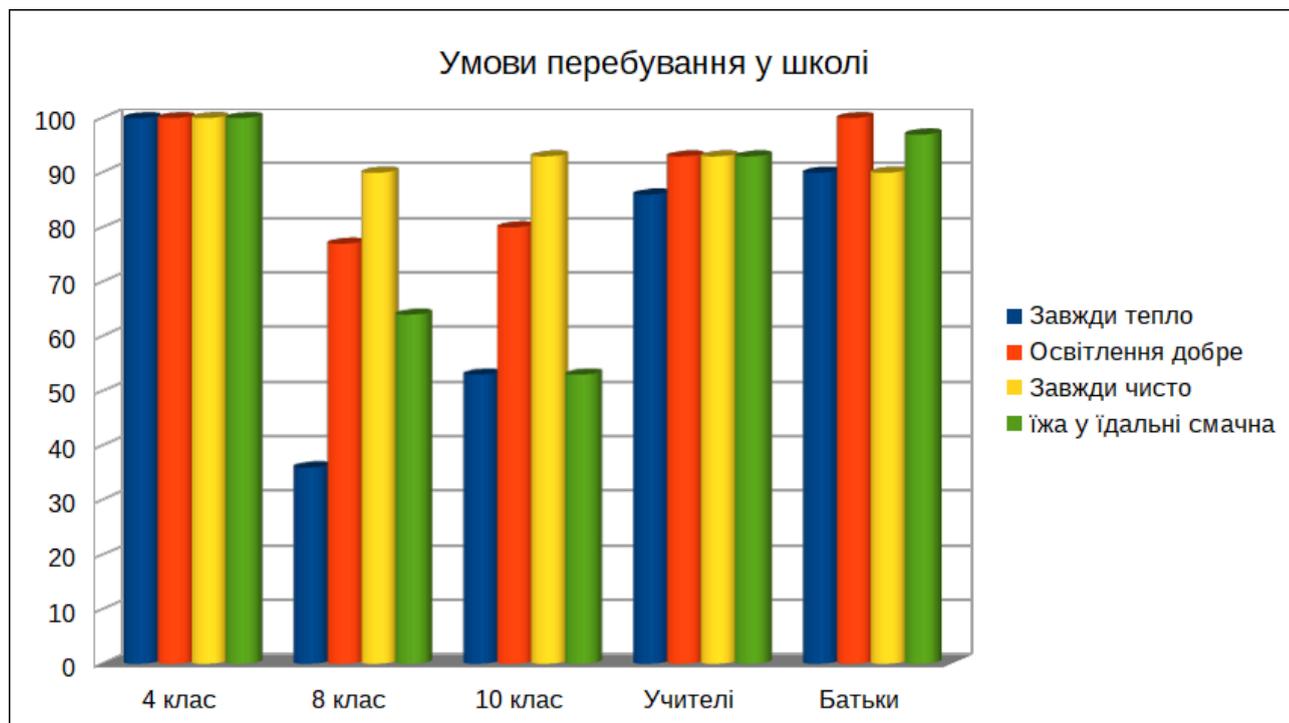
Учні 4 класу вважають, що у їхньому класі завжди тепло (100%), клас дуже добре освітлюється (100%), у коридорах і класах чисто (100 %). Здобувачам освіти подобається перебувати у приміщеннях класу, школи (100%), що сприяє навчанню та ефективному відпочинку на перервах.

Респонденти 8 класу (35,81 %) та 10 класу (52,94%) стверджують, що у школі завжди тепло.

Батьки ж відзначили, що в осінньо-зимовий період достатньо тепло (90,32%).

Такої ж думки педагоги щодо повітряно-теплового режиму: задовільняє повністю – 85,71%.

Щодо освітлення, всі батьки (100 %) відповіли, що у класах достатньо світла для читання та письма, переважна більшість педагогів (96,43%) теж вважають, що класні приміщення належно освітлюються.

* Чи є у закладі освіти учень/учениця/учні над якими збиткуються?

Педагоги стверджують, що булінгу над учнями у школі немає (75,00%). З цією думкою погоджується 77,42% батьків.

Більша частина чотирикласників відповіла, що проявів булінгу у школі немає (100%), такої ж думки 63,64% восьмикласників та 94,12% учнів 10-го класу. Варто зазначити, що половині опитаних старшокласників не відомі такі випадки. Проте у класних колективах інколи присутні насмішки над учнями.

* Як часто траплялися цьогоріч або під час ваших минулорічних подорожей, учнівських вечорів або інших шкільних заходів такі випадки? (куріння цигарок, вживання алкогольних напоїв та інше)

Аналізуючи відповіді респондентів щодо куріння цигарок, вживання алкогольних напоїв, вдихання чи нюхання учнями одурманюючих речовин, можна зробити висновки, що прояви цих шкідливих явищ не є поширеними.

Не траплялося:

- куріння цигарок: 4 клас – 92,85%, 8 клас – 21,43 %, 10 клас – 52,94%,
педагоги – 67,86%, батьки – 70,97%;

- вживання алкогольних напоїв: 4 клас – 100%, 8 клас – 50 %, 10 клас – 82,35%,
педагоги – 92,86%, батьки – 93,55%;

Проте, що вживання алкоголю і куріння цигарок інколи трапляються
повідомили 3,22% батьків.

- вдихання чи нюхання учнями одурманюючих речовин: 4 клас – 100%, 8 клас –
100 %, 10 клас – 100%, педагоги – 100%, батьки – 100%.

З вищезазначеного можна стверджувати, що у закладі освіти є безпечні
умови перебування, сприятлива обстановка.

Результати анкетування свідчать, що здобувачі освіти обізнані з правилами
поведінки під час навчально-виховного процесу, в умовах надзвичайних
ситуацій, пожежі, повітряної тривоги. Так відповіли 92,86% педагогів та 100%
батьків.

Більшість відповідей респондентів свідчать про належний тепловий режим,
освітлення, якісну і смачну їжу у шкільній їдальні, а також чистоту у класах,
коридорах.

2.2. Виховний простір сповнений довіри

Довіра – це певний стан психологічного внутрішнього спокою, що проявляється за відсутності подразників та переживань. Коли відсутні прояви дискримінації за різними соціальними ознаками, є можливість вільно висловлювати свою думку, дискутувати, існує взаєморозуміння та співпраця між учасниками освітнього процесу. Про те, що виховний простір сповнений довіри в основному сформований можна побачити, аналізуючи відповіді на ключові питання:

* Кому з вчителів Ти довіряєш настільки, що можеш попросити поради, звернутися за підтримкою?

- тільки класному керівникові: 47,06% десятикласників, 7,14% восьмикласників, 85,71% чотирикласників;
- керівництву закладу освіти: 5,88% десятикласників, 7,14% восьмикласників, 35,71% чотирикласників;
- старшокласники можуть попросити поради, звернутись за підтримкою

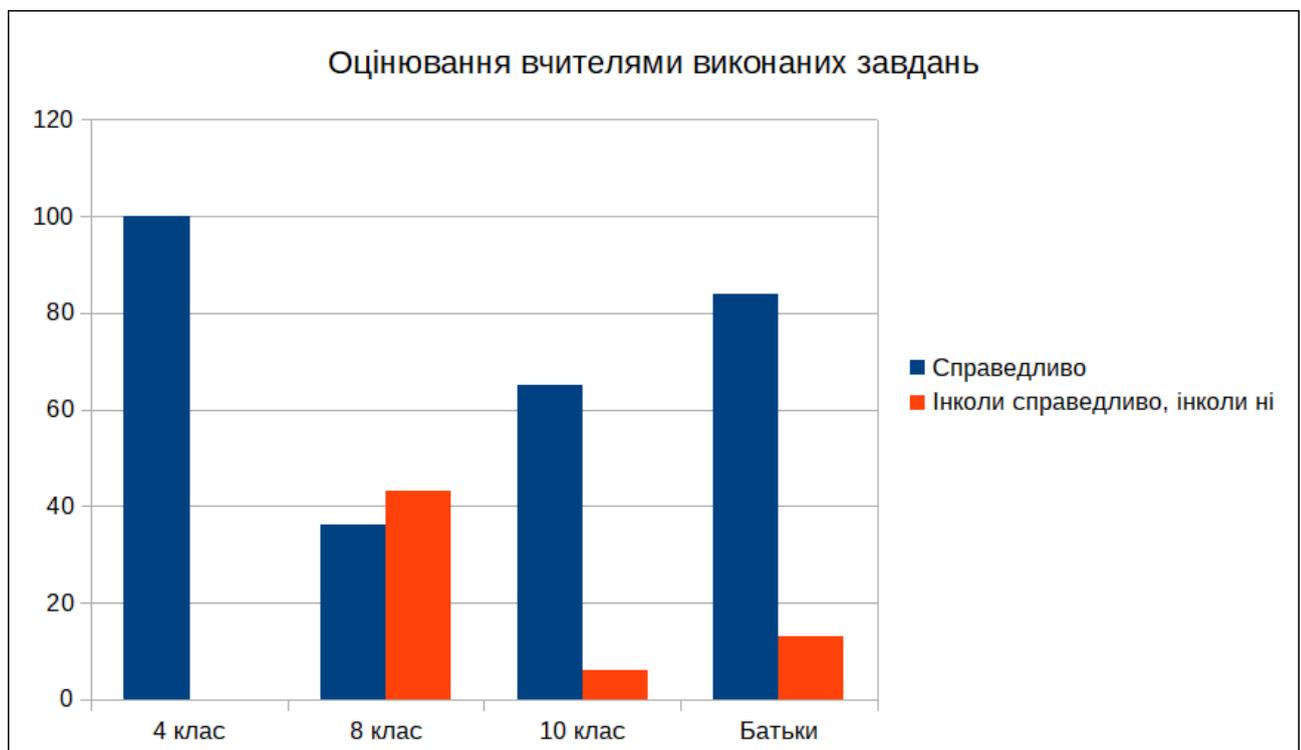
до декількох учителів (десятикласники – 5,88% , восьмикласники – 7,14%), - 85,71% чотирикласників відкриті та довіряють усім учителям.

Здобувачі освіти знають, що у них є можливість поспілкуватися із шкільним психологом, якому довіряють: 10 кл. – 64,71%, 8 кл. – 28,57%, 4 кл. – 14,29%.

Водночас між педагогами та батьками (опікунами) учнів є довірливі і відкриті взаємини. Про це свідчать позитивні відповіді значної кількості батьків (80,65%). Ще 16,13% батьків вважають, що відносини між педагогами та батьками (опікунами) учнів швидше є довірливі і відкриті, ніж ні.

Між педагогами та адміністрацією закладу теж склалися довірливі та відкриті відносини: 89,29% педагогів відповіли, що вчителі та дирекція разом вирішують проблеми, довіряють одне одному, проте 3,57% педагогів вважають, що краще вирішувати проблеми самостійно.

* Чи прозора система оцінювання у школі?

На дане запитання батьки дали ствердну відповідь у кількості 83,87%, а 12,90% опитаних відповіли, що вчителі не завжди пояснюють, чому поставили ту чи іншу оцінку.

На думку педагогів, система оцінювання є прозора (92,86%), проте є моменти, які потребують додаткового пояснення щодо оцінювання.

Всі учні 4-го класів вважають, що їхні знання були справедливо оцінені (100%), учні 8-го класу погоджуються з цим твердженням на 35,71% і зазначають, що їхні знання інколи оцінюють справедливо, інколи - ні (42,86%). Подібна картина спостерігається у відповідях учнів 10 класу: 64,71% з них вважають, що всі вчителі оцінюють справедливо, та 5,88% - інколи оцінюють справедливо, інколи - ні.

* Якщо тобі було складно зрозуміти якусь тему на уроці, чи вчителі допомагали тобі у ній розібратись?

Учителі закладу освіти завжди заохочують запитувати і пояснюють незрозумілі теми.

Так вважають 100% учнів 4-го класу, 28,57% учнів 8-го класу та 47,06% учнів 10-го класу. Половина опитаних старшокласників зазначають, що це залежить від учителя і від теми уроку (64,29% восьмикласників, та 41,18% десятикласників).

Батьки (опікуни) учнів вважають, що їхня дитина може розраховувати на розуміння, підтримку педагогів, якщо звернеться з особистими питаннями або проханням про допомогу, від більшості вчителів (32,26%), від будь-кого з педагогів – 54,84%.

В свою чергу 90,00% вчителів повідомили, що завжди відповідають на запитання учнів чи прохання про пораду і ще 10,00% педагогів — коли можуть і мають час. Відповіді педагогів підтверджують, що значна частина учнів звертаються до них із особистими питаннями.

* Якими є повсякденні відносини між учасниками освітнього процесу у закладі освіти?

На думку батьків відносини між однокласниками їхньої дитини є товариськими та довірливими (80,65%), партнерськими (6,45%). Відносини між учнями і педагогами – партнерські (29,03%), товариські – 64,52%. Між

батьками учнів теж існують хороші відносини, побудовані на довірі та партнерстві (61,59% та 38,71% відповідно).

Аналізуючи відповіді педагогів щодо міжособистісних взаємин вчителів, можна сказати, що вони є товариськими, довірливими (64,29%), партнерськими (32,14%). Взаємовідносини педагогів та дирекції є партнерськими (50%), товариськими, довірливими (50%), що свідчить про професійний підхід до роботи.

Характер міжособистісних відносин учнів та педагогів побудований на довірі (57,14%), партнерстві (39,29%);

батьків та педагогів – партнерстські (64,29%), довірливі (35,71%).

Зазначені відповіді вказують на здорові довірливі та товариські взаємовідносини між усіма учасниками навчально-виховного процесу.

2.3. Демократичний виховний простір

При демократичному стилі виховання гарантоване право участі кожного в житті освітньої спільноти. Педагог не тільки зацікавлений в успіхах учня, а й прагне допомогти їх досягти. Він бере активну участь у виховному процесі, будуючи його як співпрацю, в якій кожна зі сторін бере на себе певні зобов'язання. Діти знають права і обов'язки, що відповідають їхньому віку, можуть вільно висловлювати власну думку з якою рахуються педагоги та батьки. Ні вихователі (педагоги чи батьки), ні вихованці не звільняються від відповідальності, вони співпрацюють та можуть впливати на життя освітньої спільноти. Демократичний простір у закладі освіти в основному сформований. Про це свідчить аналіз відповідей на ключові запитання:

* Чи можете Ви на уроці та позаурочних заходах висловити свою думку?

Респонденти 10-го класу відповіли, що можуть і на їх думку зважають – 64,71%, 8-го класу – 57,14 %, учні 4-го класу – 100%.

Вчителі відповіли, що адміністрація та педагогічний колектив заохочують

учнівство вільно висловлювати свою думку про заклад (85,71%).

У школі активно діє учнівське самоврядування про яке знають усі учасники освітнього процесу, знають про процедуру виборів та чим саме займається учнівський парламент. А це свідчить про демократичний простір у закладі освіти.

Керівництво і вчителі завжди зважають на рішення органів учнівського самоврядування та думку учнів. Про це говорять 100% учнів 4-го класу, 57,14% учнів 8-го класу, 86,47% десятикласників та 78,57% педагогів.

100% четверокласників знають правила, за якими організовано учнівське самоврядування.

Органи учнівського самоврядування інформували учнів про способи та інструменти захисту своїх прав та свобод. Так вважають 7,14% учнів 8-го класу, 36,15% учнів 10-го класу та 32,14% педагогів.

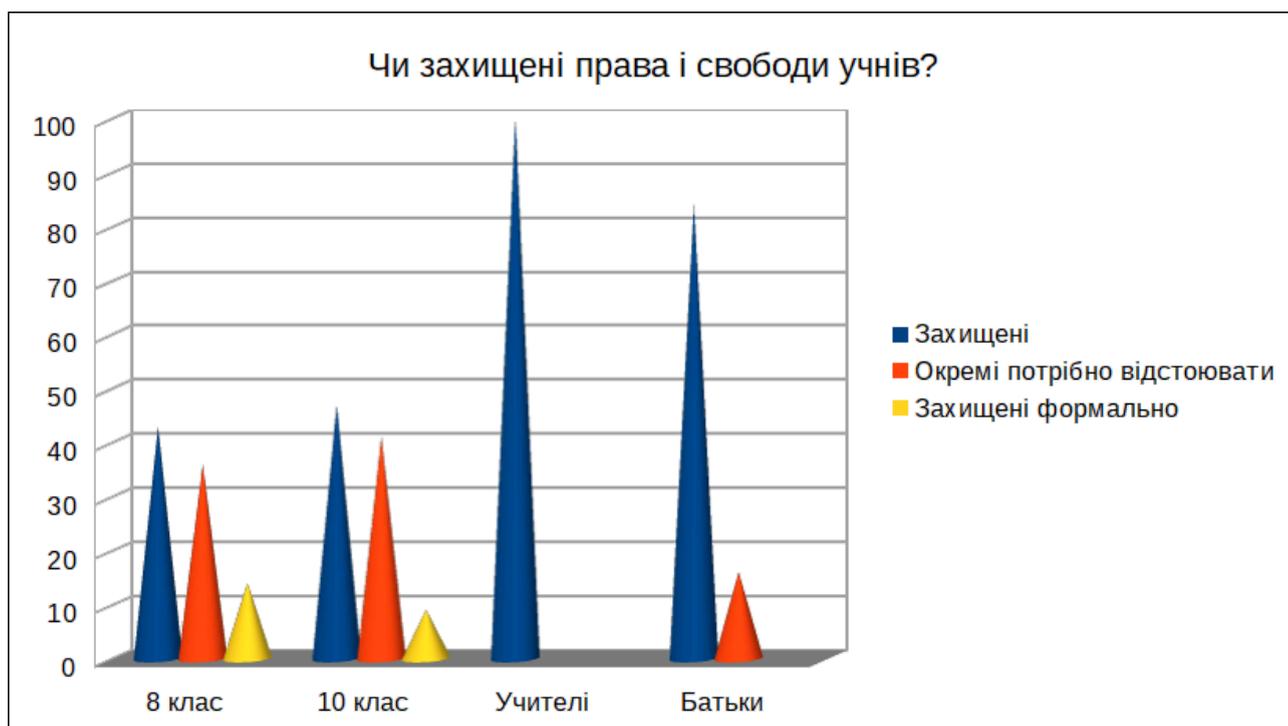

Шкільне самоврядування організовує та проводить цікаві, пізнавальні і розважальні заходи: учні 8-го класу погоджуються з даним твердженням на 7,14% , 10-го класу – 11,76%, педагоги – 71,43%.

Вибори до органів учнівського самоврядування відбуваються прозоро з дотриманням правил та процедури. Дирекція та педагоги зважають на рішення

органів учнівського самоврядування та думку учнів. В свою чергу учнівське самоврядування звітує про свою роботу на щорічних зборах та засіданнях парламенту.

Права та свободи учнів захищені, зокрема ті, що визначені Шкільною Конституцією. Про це свідчать результати опитаних восьмикласників – 42,86%, та десятикласників – 47,06%.

Таким чином, результати анкетування свідчать, що демократичний виховний простір, в основному, сформовано.

2.4. Патріотичний виховний простір

Найважливішим пріоритетом національно-патріотичного виховання є формування ціннісного ставлення особистості до українського народу, Батьківщини, держави, нації. Приналежність до народу закладена генетично і передається від одного покоління до іншого. У навчальному закладі спілкуються виключно українською мовою та шанобливо ставляться до символів нашої держави. Аналіз відповідей свідчить про те, що у закладі освіти сформований патріотичний виховний простір.

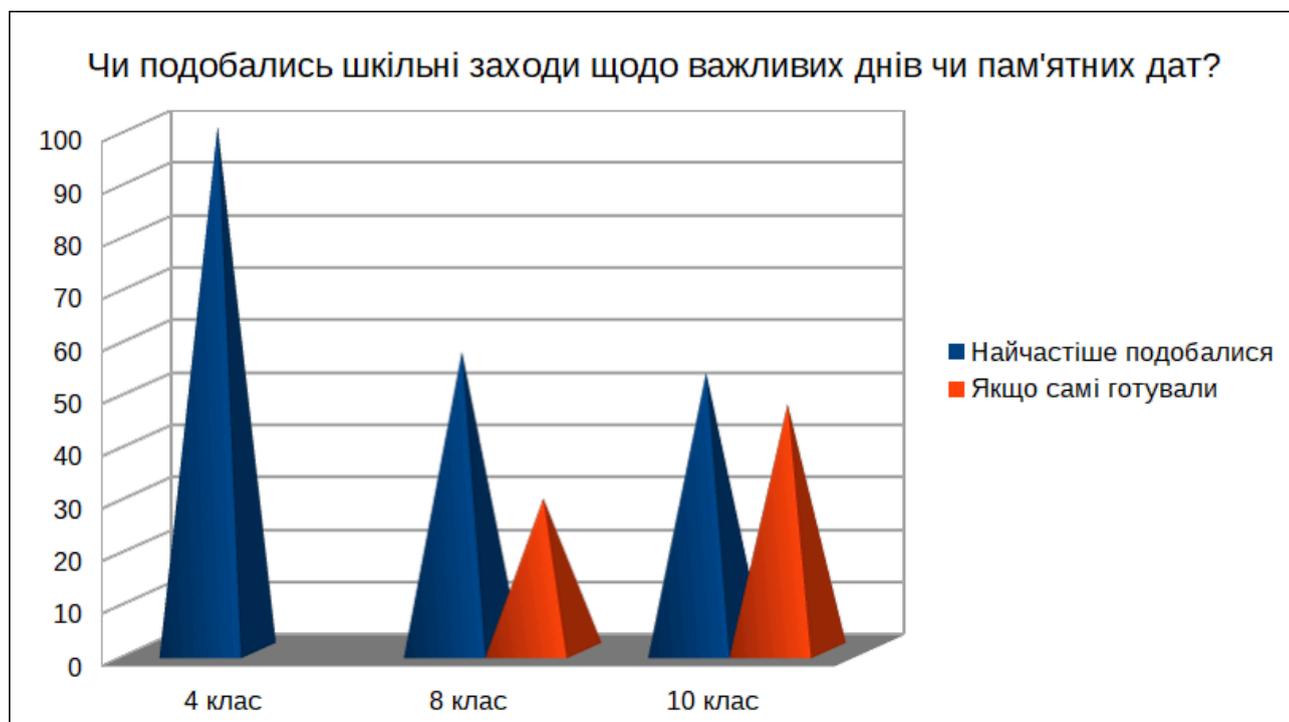
На запитання «*Чи траплялися з боку учнів твоєї школи неповага до державних символів України?*» респонденти відповіли, що ні, у школі всі шанобливо ставляться до державних символів: учні 8 класу – 78,57%, учні 10 класу – 82,35%, батьки – 90,32%, педагоги – 92,86%.

Учні 4-го класу у своїх відповідях зазначили, що знають і цінують історичні постаті України (100%), вміють виконувати Гімн (100%), шанують національні символи (100%) і вміють розповідати про їх походження (85,71%).

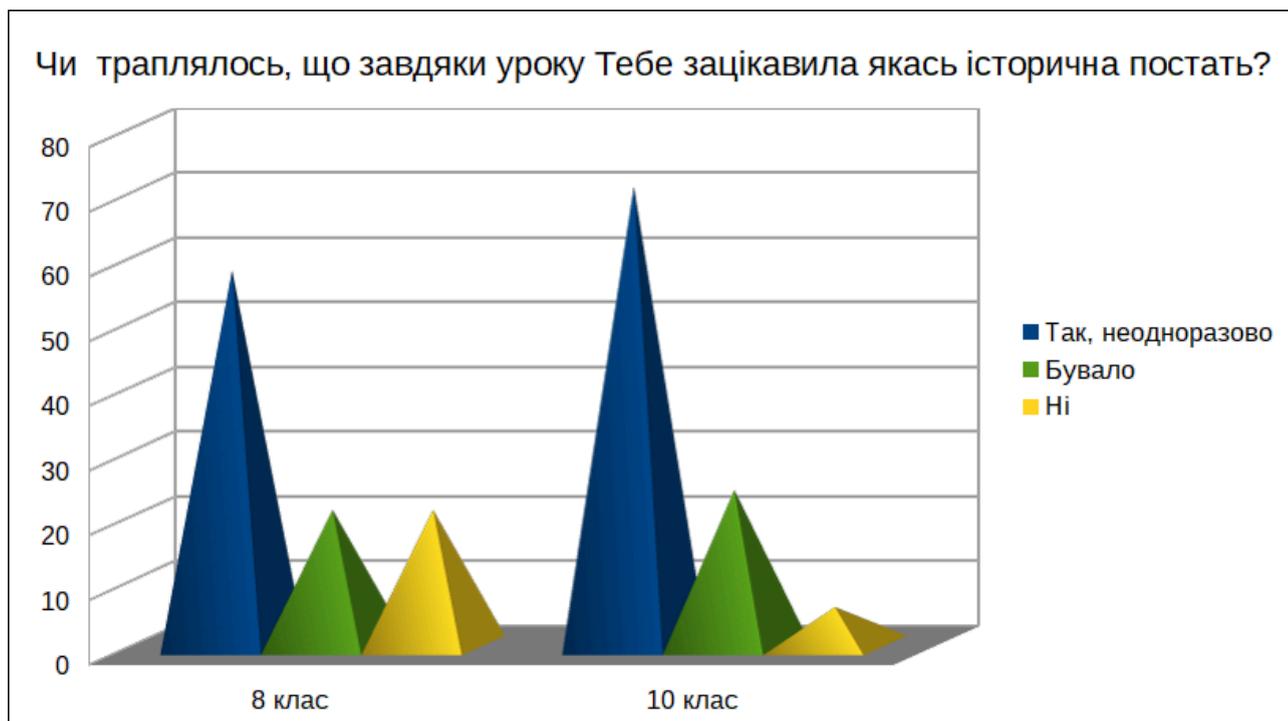

Четверокласники охоче пізнають культуру і надбання рідного краю, беруть участь у майстер-класах, вікторинах, квестах, екскурсіях. Це ствердили 100% учнів.

Учням 8 класу (85,71 %) сподобалось проведення минулого року шкільних заходів до важливих днів чи пам'ятних дат.

Частина учнів зазначила, що саме завдяки урокам чи позаурочним заходам їх зацікавив хтось із сучасних або історичних діячів.

Учні 10-го класу (70,59%) вказали на те, що школа пробудила у них інтерес до історії рідного краю, України, будівничих української культури та держави.

На питання: *“Чи сподобались тобі екскурсії (в музеї, вулицями, рідним краєм), на які клас вирушав минулого навчального року?”* 100% учнів 4 класу відповіли, що їм було дуже цікаво.

85,71% восьмикласників сказали, що брали участь в екскурсіях, подорожах, організованих з ініціативи вчителів чи батьків.

Отже, можна зробити висновки, що відповіді респондентів свідчать про патріотичний дух закладу освіти.

2.5. Культуротворчий виховний простір

Формуючи культуротворчий виховний простір, заклад освіти сприяє розвитку творчого потенціалу всіх суб'єктів виховного процесу, використання активних та інтерактивних методів навчання, проведенню змагань, турнірів, конференцій, подорожей, тощо. Проаналізувавши відповіді на наступні питання, можна зробити висновок, що культуротворчий виховний простір у закладі освіти сформований частково.

Наскільки виховний простір є розвивальним та мотивуючим до навчання свідчать відповіді на запитання:

* Чи вчителі, які минулого навчального року організували позаурочні заходи, достатньо дбали, щоб вони були цікавими і потрібними учням?

Більшість батьків учнів відповіли, що усі педагоги дбали й загалом успішно організували позаурочні заходи (83,87%), учні 8-го класу погоджуються з думкою батьків на 78,57%, учні 10-го класу – 76,47%.

Восьмикласники (64,29%) стверджують, що брали участь в усіх заходах, якщо мали таку можливість. Десятикласники відповіли, що також брали участь

у тематичних конкурсах, турнірах: в одному чи двох – 35,29% , у декількох – 58,82%.

96,43% педагогів схвалюють роботу колег щодо організації позаурочних заходів.

На уроках вчителі дуже часто практикують роботу в парах, групах. 71,43% з них пропонують такі методи регулярно, і 21,43% використовують це інколи. Про це свідчать також результати відповідей учнів на запитання «Тобі подобається працювати на уроках в парі з кимось чи у групі?».

Для учнів 4 класу це цікаво (100%).

Учні 8-го класу найчастіше працюють таким чином на уроках технологій (42,86%), української мови (28,57%), іноземної мови (57,14%), літератури (35,71%) та на інших предметах.

Десятикласники теж задіяні у роботу в групах, парах на різних уроках. Їм імponує такий різновид діяльності, особливо на уроках технологій (52,94%), української мови (52,94%), літератури (35,29%), фізики (41,18%) та інших.

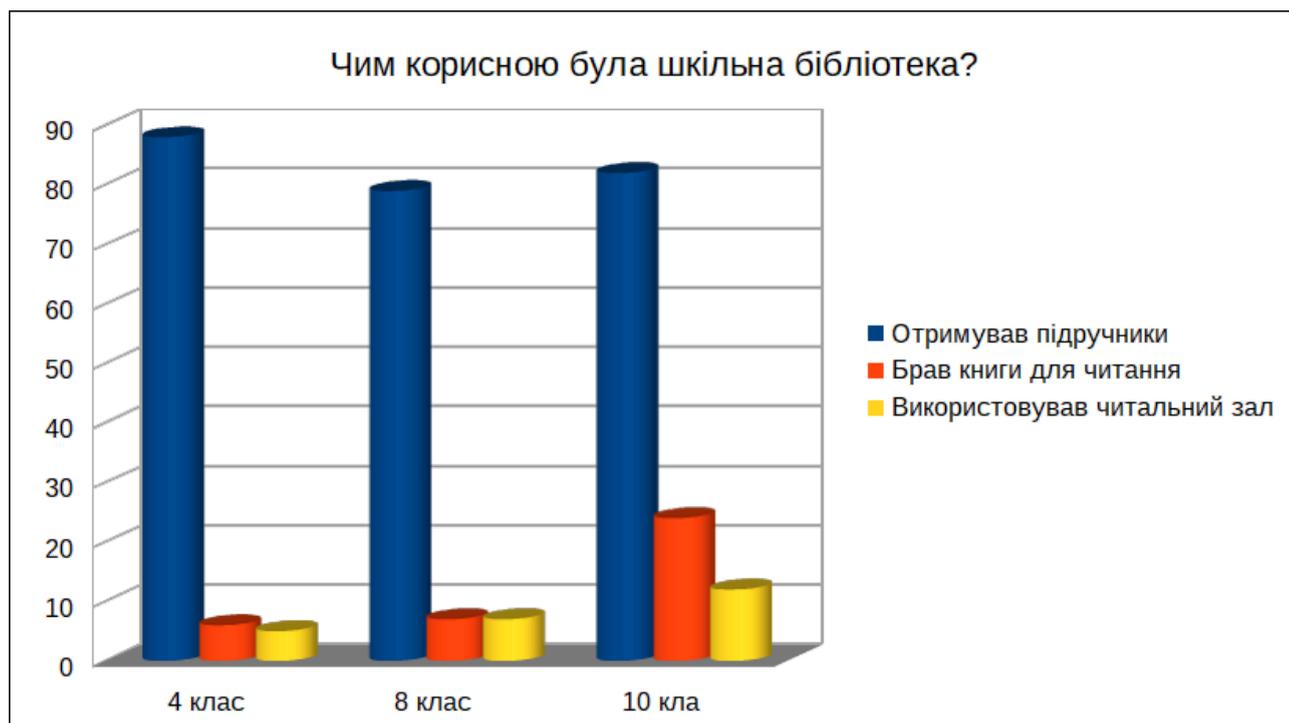

* Якими послугами шкільної бібліотеки ви користувалися?

Часто брали книги для читання учні 4-го класу - 100%, 21,43% інколи використовували читальний зал.

Десятикласники відповіли, що брали книги для читання (25,53%), інколи використовували читацький зал (11,76%).

В свою чергу 78,57% опитаних восьмикласників зазначає, що отримують підручники у шкільній бібліотеці, 7,14% брали книги для читання, 7,14% консультувались у бібліотекаря щодо виконання навчальних проєктів.

На думку батьків, їхні діти систематично позичають у бібліотеці літературу для читання (41,94%), консультуються щодо потрібної інформації (25,81%).

Педагоги вважають, що шкільна бібліотека здійснює інформаційний супровід освітнього процесу (82,14%), сприяє формуванню інформаційної компетентності (60,71%), зберігає інформаційні ресурси закладу (39,29%).

Отже, педагоги у співпраці з батьками мають на меті виховати всебічно розвинуту особистість, яка розуміє свою неповторність, власну гідність, уміє тверезо та логічно мислити, приймати обдумані рішення. Учні здатні активно діяти, проявляють ініціативність, впевнені у собі, відповідальні.

2.6. Відкритий виховний простір

За даними анкетування та аналізу відповідей батьків, можна стверджувати, що у школі в сформований відкритий виховний простір.

Керівництво чує учасників освітнього процесу, знаходить час для обговорення проблем, враховує пропозиції, а отже, відкрите до спілкування. Ключовими питаннями, які оцінюють на скільки відкритий виховний простір є:

* Як учні ставляться до школярів з особливими освітніми потребами?

Здобувачі освіти ЗЗСО ставляться до учнів з особливими освітніми потребами так само, як і до більшості школярів. Це підтверджують результати опитування: учні 4-го класу — 100%, учні 8-го класу – 92,86%, учні 10-го класу – 52,94%.

Батьки зазначають, що їхні діти відкриті до спілкування з такими учнями, проявляють увагу та турботу (19,35%), ще 45,16% відносяться так само, як і до інших школярів. Це свідчить про формування позитивного ставлення до дітей з особливими потребами.

Педагоги створюють у класних колективах атмосферу дружніх дитячих відносин. Усі діти, незалежно від стану їхнього здоров'я, статі, раси, походження мають однакові права і можливості.

* Чи Твоя рідня, а саме батьки та інші дорослі, беруть участь у шкільному житті?

92,86% четверокласників дали ствердну відповідь, ще 6,25% сказали, що батьки питають лише про оцінки.

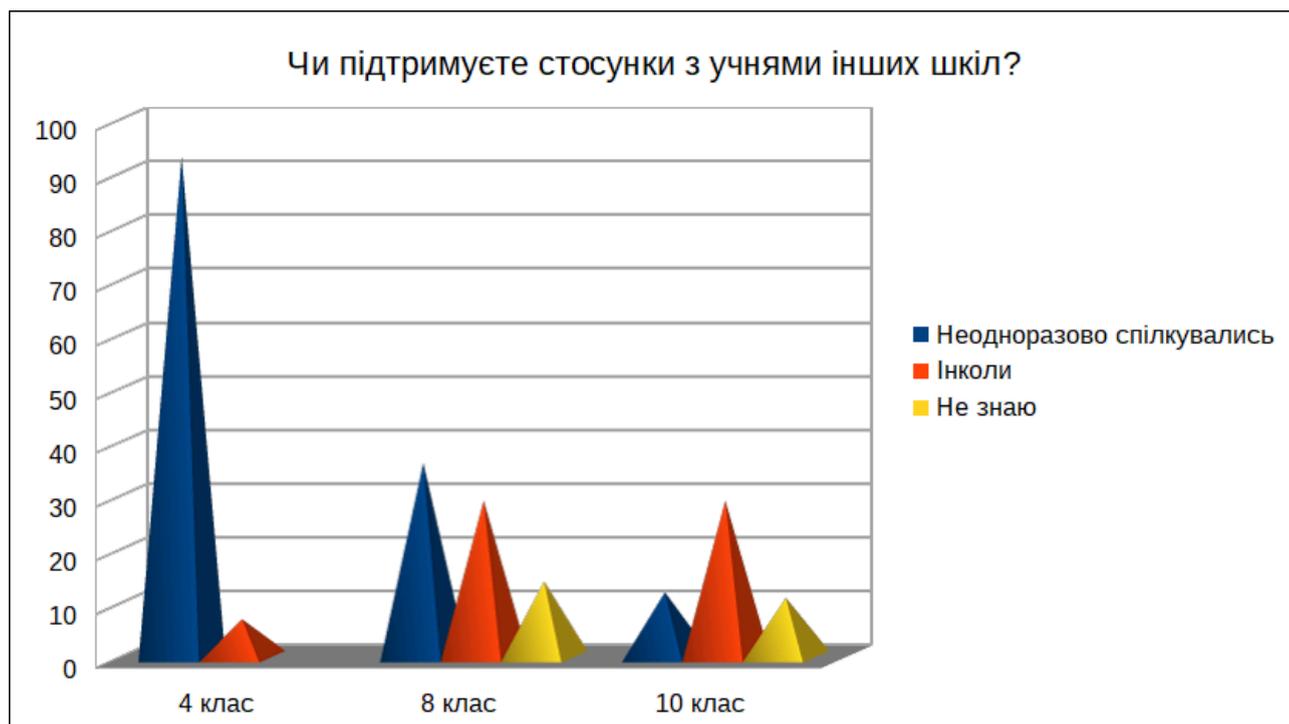
З відповідей восьмикласників, 7,14% їх батьків завжди брали участь, коли їм пропонували, 35,71% – тільки тоді, коли мали час.

Десятикласники повідомили, що завжди брали участь, коли їм пропонували 41,18% батьків, 17,65% – тільки тоді, коли мали час.

57,14% вчителів стверджують, що у кожному класі є батьки, які є активними учасниками шкільного життя.

* Чи траплялася нагода поспілкуватися у школі з дітьми з інших шкіл?

92,86% четверокласників, 35,71% восьмикласників, 47,05% десятикласників дали ствердну відповідь, а 7,14% учнів 4-го класу вказали на таке спілкування в позаурочний час.

Заклад освіти, повідомляють батьки, відкритий до спілкування. Дирекція підтримує ініціативи батьків(опікунів), що стосуються освітнього процесу: завжди – 58,06%, найчастіше – 41,94%.

У кожному класі створено батьківський комітет, який є активним організатором виховних справ.

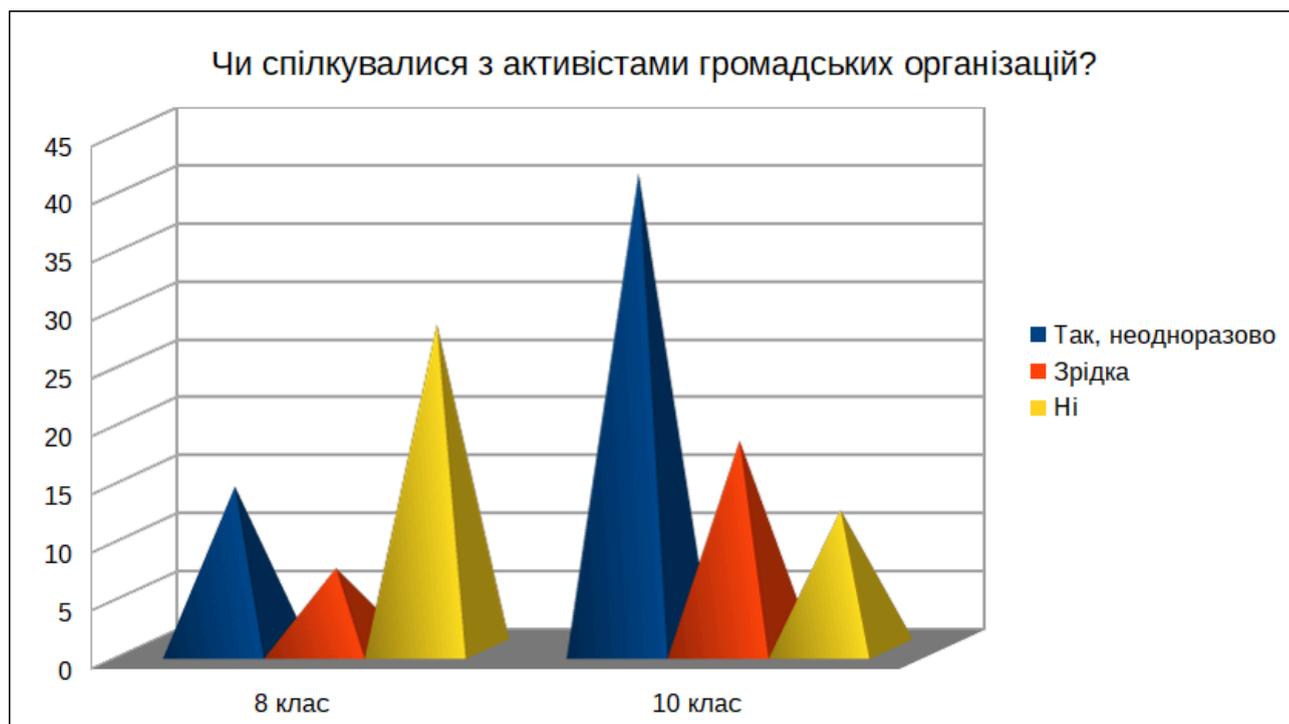
Частина батьків зазначає, що вони були задіяні у виховних заходах (45,16%). Теж саме стверджують педагоги (96,43%).

Залучаючи батьківську спільноту до співпраці та вивчення думки батьків, педагоги використовують різноманітні форми роботи:

- анкетування, тестування, бесіди – 6,45%;
- батьківські збори – 87,10%;

- організація та супровід подорожей – 45,16%;
- індивідуальні зустрічі – 29,03%.

З відповідей педагогів – у закладі освіти відбувались зустрічі за участю активістів громадських організацій, волонтерів, захисників Батьківщини (64,29%). Це підтверджують десятикласники (58,36%) і восьмикласники (35,72%).

Отже, можна вважати що в закладі освіти сформований відкритий виховний простір

Висновки

Провівши дослідження якості освітнього середовища Ясенівського закладу загальної середньої освіти I-III ступенів з дошкільним підрозділом, можна зробити наступні висновки, що в закладі освіти створені відповідні умови, які захищають учасників освітнього процесу від заподіяння фізичної, майнової та моральної шкоди.

Виховний простір сповнений довіри. Педагоги, батьки та учні співпрацюють і довіряють одне одному. Учасники виховного простору активно взаємодіють між собою, на що вказують спільні очікування та прагнення більшості педагогів, учнів та батьків щодо завдань виховання.

Взаємовідносини між учасниками освітнього процесу відповідають принципам демократії та вимогам чинного освітнього законодавства до управління ЗЗСО.

Заклад освіти ставить перед собою завдання виховання свідомого громадянина, патріота України, забезпечення умов для всебічного розвитку учнів та особистісної реалізації в майбутньому. Усі учасники освітнього процесу залучені до виховних справ та громадської діяльності.

Спільнота школи сформована. Основою є довіра, норми моралі та демократії. У педагогічному колективі проводяться заходи для подолання наявних проблем виховання, активно використовуються різноманітні методи та прийоми. Це все свідчить про демократичний, патріотичний та відкритий виховний простір.

Учнівське самоврядування школи відіграє важливу роль для розвитку і підтримки лідерської та громадської активності молодого покоління, розвитку ініціативності та самореалізації.

До участі у заходах залучаються учні різних вікових категорій та частина батьків. Заплановані у виховній програмі школи заходи є ефективні, сприяють

формуванню здорового способу життя, виховують свідомого громадянина, забезпечують всебічний розвиток особистості.

Усі учасники освітнього процесу мають єдину мету – створення безпечного, демократичного, патріотичного, культуротворчого, сповненого довіри та відкритого виховного простору.

Рекомендації

У кожній групі респондентів переважає той чи інший якісний показник освітнього середовища і для того, щоб їх покращити, чи утримати на даному рівні, необхідно здійснювати наступне:

- Сприяти активній участі учнів у громадській діяльності: підтримувати та сприяти створенню дитячих об'єднань, які працюють на благо школи та громади. Залучати учнів до волонтерських акцій та проєктів.
- Розширити інформаційну базу: створити ресурс, де будуть зібрані інформація, матеріали та посилання на патріотичні ресурси, які можуть бути корисними для учнів та педагогів.
- Впроваджувати сучасні технології та інтерактивні методи навчання для залучення учнів до патріотичного виховання.
- Постійно покращувати умови перебування учнів та вчителів в освітньому закладі
- Підтримувати активну участь учнів у виховних заходах та громадській діяльності.
- Підтримувати професійний розвиток педагогів: забезпечити педагогічний колектив необхідними знаннями та навичками у сфері патріотичного виховання.
- Активно використовувати можливості діяльності громадської ради для формування виховного простору.
- Розширити співпрацю: встановити зв'язки зі школами та організаціями з метою обміну досвідом у сфері патріотичного виховання.

